ಮಾಯೆಯೇ ಅದು.

'ಜಂಪಣ್ಣ... ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಬೆಳೆದ ಫಲ..? ಕೃಷಿ .. ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋದಾ..? ಎಲ್ಲಾ ಕಳ್ಕೊತೀವಲ್ಲಾ ಅಣ್ಣ..? ಖಾಲಿ ಕೈಲಿ ಹೇಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೋದು..?'

'ನಮ್ಮದಲ್ಲದ್ದರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಗೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕಿದೆ ಕಾಯ.. ?' ಜಂಪಯ್ಯ ನಿರಾಸೆಯಿಂದ ನುಡಿದಾಗ ಕಾಯ ಕೆರಳಿದ. 'ಈಗ ವೇದಾಂತಿ ಥರ ಮಾತನಾಡಬೇಡ.. ಆಗ ನಾನು ಒಂಟಿಯಾಗಿ ಯಾವುದೂ ಬೇಡ ಎಂದವನನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚಿದ್ದೇ ನೀನು.. ಈಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವೆಯಲ್ಲಾ..? ಏನಾದರೂ ಮಾಡು ಜಂಪಣ್ಣ' ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ದೀನ ಸ್ವರ ಹೊರಡಿಸಿದ ಕಾಯ.

'ನನ್ಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಸುಲಭ ಎಂದುಕೊಂಡೆಯಾ ಕಾಯ..? ಆದರೆ ಅವನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ'

ಅನ್ಯ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸತೊಡಗಿದರು.

'ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯೇ ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿ ಉಳಿಯಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರೋಣ.. ' ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಕಾಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈ ಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದ.

'ಯಾಕೆ ಚಿಂತೆ ಮಾಡ್ತೀರಿ.. ಬಂದದ್ದು ಬರಲಿ.. ದುಡಿದುಕೊಂಡು ತಿಂದರಾಯಿತು.. ಬದುಕೇನೂ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ.. ಹೇಗೂ ಕಾರಗದ್ದೇಲಿ ಅಕ್ಕ, ಭಾವ ಇದ್ದಾರೆ.. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ಬನ್ನಿ.. ಅವರೇ ಬೇರೇನಾದರೂ ನಮಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಖಂಡಿತ ಮಾಡ್ತಾರೆ..' ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಹೊದ್ದು ಕುಳಿತಿದ್ದ ಕಾಯನಿಗೆ ಕಮಲಿ ಧೈರ್ಯ ತುಂಬಿದಳು. ರಾತ್ರಿ ಯಾರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿದ್ರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕೊರತೆ ಇದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿನ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಜನ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದರೆ ಈಗ ಅದಕ್ಕೇ ಕುತ್ತು ಬಂದಿತ್ತು.

ಬೆಳಿಗ್ಗೆ , ಮಳೆ ಜೋರಾಗಿಯೇ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೊರಟು ನಿಂತ ಮಂದಿ, ಮಳೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಗಲೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಮಳೆಗೆ ಆ ಮಾಲೀಕ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಸದಸ್ಯ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಪೇದೆಯನ್ನು ಕರೆ ತಂದಿದ್ದ.

'ಯಾರ್ರೀ ನೀವೆಲ್ಲಾ..? ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದೀರಾ.. ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು.. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸಾಮಾನೆಲ್ಲಾ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಿಸಾಡ್ತೇವೆ' ಆ ಮಾಲೀಕನಿಗಿಂತ ಆ ಪೇದೆ ಹೂಂಕರಿಸಿದ್ದ. ಆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದು ಅವರ ಜಾಗದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವೆಷ್ಟಿದೆಯೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ.

'ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಈಗ ಚಿನ್ನದ ಬೆಲೆ ಅರವಿಂದ ರಾಯರೇ.. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿ ಇಲ್ಲಿಂದ ಸೇತುವೆ ಮೇಲಿನ ರಸ್ತೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಲೇ ಔಟ್ ಆಗುತ್ತೆ..' ಆತ ಆ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಹೊಸ ಆಸೆಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿದಾಗ ಅತನ ಮುಖ ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಗಲವಾಯಿತು.

'ನಾಳೆ ಬರ್ತೀವಿ.. ಎಲ್ಲಾ ಖಾಲಿ ಆಗಬೇಕು.. ಗೊತ್ತಾಯಿತಾ..?' ಇವರನ್ನು ಕಂಡು ಜಬರ್ದಸ್ತಿಕೆಯ ಸ್ವರ ಹೊರಡಿಸಿದ.

'ನಿಂತ ಕಾಲಲ್ಲಿ ಹೋಗು ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ..? ಮಕ್ಕಳು ಮರಿ ಇರುವ ಮಂದಿ.. ನಾವೇನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತಿಲ್ಲ.. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೊಡಿ ಅಂದಿದ್ದು..'

ಆ ಮಾಲೀಕ ಅಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಠುರ ದನಿಯಲ್ಲಿ, 'ಆಗಲ್ಲಯ್ಯ ... ಅದು ನಿಮ್ಮ ಹಣೆ ಬರಹ..? ಯಾವ ಧೈರ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕಂಡವರ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ಕೂತಿದ್ದು..? ನಾನು ಕೂಡಲೇ ಮಣ್ಣು ಹಾಕಿಸಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೆಷೀನು ತಂದು ಇಳಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯೆಲ್ಲಾ ನೆಲ ಸಮ ಮಾಡ್ತೀನಿ.. ಇದು ನನ್ನ ಜಾಗ.. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಗದ ಪತ್ರ ನೋಡು ಇಲ್ಲಿದೆ.. ಒಳ್ಳೇ ಮಾತಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಮಾಡಿದರಾಯಿತು.. ಅಷ್ಟೇ' ಎಂದು ದನಿ ಏರಿಸಿ ನುಡಿದು ಹೊರಟು ಬಿಟ್ಟ.

ಆತ ಮಾತನಾಡಿದ ರೀತಿ ಯಾರಿಗೂ ಹಿಡಿಸಲಿಲ್ಲ.

'ಆಸೆ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಕುರುಡಾಗಿಸುತ್ತೆ ಅನ್ನೋದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ.. ಮನುಷ್ಯತ್ವವೇ ಮರೆತು ಹೇಗೆ ಮಾತನಾಡ್ತಾರೆ' ಮಂಜಯ್ಯ ನೊಂದುಕೊಂಡ. ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗುವ ತಯಾರಿ ನಡೆಸಿದರು. ಚಿಂತೆಯನ್ನೇ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಗೋಡೆಗೊರಗಿ ಕುಳಿತ ಕಾಯನಿಗೆ, ಕಮಲಿ 'ಅಷ್ಟು ಚಿಂತೆ ಮಾಡೋದೇನಿಲ್ಲ.. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಷ್ಟೇ.. ಹೋಗಿ ಅಕ್ಕ ಭಾವನ್ನ ಕಂಡು ಬನ್ನಿ.. ಉಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆದರೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಗುತ್ತದೆ.. ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಬೇರೆ ಊರು ನೋಡಿಕೊಂಡರಾಯಿತು.. ದುಡಿದು ತಿನ್ನೋರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾದರೇನು.. ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಬೇಗ ಬನ್ನಿ.. ಇವತ್ಯಾಕೋ ಮಳೆ ಜೋರಿದೆ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇದೆ.. ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಸುರೀತಿದೆ. ಎಂದವಳು, ಕ್ಷಣ ತಡೆದು, 'ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ವಾ..? ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಸುಖವಿಲ್ಲವೆಂದು.. ನಾನು ಬಂದ ಬಳಿಕ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಸ್ಯೆ ಶುರುವಾಯಿತು' ಎಂದು ನೊಂದುಕೊಂಡಳು.

'ಛೆ..ಛೆ.. ಕಮಲಿ..ಯಾಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ವಿಪರೀತ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆ..? ಇದಕ್ಕೂ ಅದಕ್ಕೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಇಲ್ಲ..' ಕಾಯ ಚಡಪಡಿಸುತ್ತ ನುಡಿದ.

'ಇಲ್ಲ.. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕಾಲುಗುಣವೇ ಕಾರಣ.. ನಾನಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲ..' ಕಣ್ಣಾಲಿಗಳು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಭಾರವಾದ ದನಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿದಳು ಕಮಲಿ. ಕಾಯನಿಗೆ ಅವಳನ್ನು ಸಂತೈಸುವ ಬಗೆ ತೋಚದಾಯಿತು.

ಅವನು ಎದ್ದು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಮೈ ಒದ್ದೆ ಆಗದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡುರಂಗನಿಗೆ ಎಚ್ಚರವಾಯಿತು. ಕಾಯ ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೊರಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಅವನು ಹಾಳೆ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡ ರೀತಿ ಕಂಡೇ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನು ತಾನೂ ಬರುವುದಾಗಿ ಹಠ ಹಿಡಿದ. 'ಬೇಡ ಕಣೋ.. ಮಳೇಲಿ ನೀನು ಒದ್ದೆ ಆದರೆ ಅಮೇಲೆ ನಿನಗೆ ಜ್ವರ ಬರುತ್ತೆ.. ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾಗೆ ಬರ್ತೀನಿ.. ಸರೀನಾ...? ಬರ್ತಾ ನಿನ್ನಿಷ್ಟದ ಚಾಕೋಲೇಟು ತರ್ತೀನಿ.. ನಾಳೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ದೊಡ್ಡಮ್ಮನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗೋಣ.. ಇವತ್ತು ಬೇಡಾ' ಎಂದು ರಮಿಸಿದ. ಪಾಂಡುರಂಗ ಕೇಳದಾಗ ಕಮಲಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಅವನನ್ನ ಎಳೆದುಕೊಂಡಳು, 'ರಗಳೆ ಮಾಡಬೇಡ.. ಅಪ್ಪ ಹೋಗಿ ಬರಲಿ..' ಕಾಯ ರಸ್ತೆಗೆ ಇಳಿದಾಗ ಕಮಲಿ ಪಾಂಡುವನ್ನೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಮುಂಬಾಗಿಲ ತನಕ ಬಂದು ಕೈಬೀಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಳು. ಕಾಯ ಅವರೆಡೆಗೆ ನೋಡಿ ಕೈ ಬೀಸಿ ಕಾರಗದ್ದೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ.

ರಸ್ತೆಗಿಳಿದಾಗ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟು ಗಾತ್ರದ ಮಳೆ ಹನಿಗಳು.

'ಹೊರಟ ಸಮಯ ಸರಿ ಇಲ್ಲ ಅನ್ಸುತ್ತೆ..! ಯಾರ ಮೇಲೆ ಮುನಿಸೋ ಈ ಮಳೆಗೆ..? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ನಿಂತು ಹೊರಡೋಣ್ವಾ..?' ಮಂಜಯ್ಯ ಕೇಳಿದ.

'ನಾವೇನೋ ನಿಲ್ಲಬಹುದು.. ಅದರೆ ಆ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಕಾಯುವ ವ್ಯವಧಾನ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ.. ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.. ನಾವಿಲ್ಲಿ ಮನೆ ಮಾಡಿ ವಾಸ ಮಾಡ್ತಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರು ರಾತ್ರೆ ನಿದ್ದೆನೇ ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.. ಹಾಗಾಗಿ ಆ ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯ್ತಿಯವನನ್ನು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣು ಬಿಡುವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲಿ ಕರೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ.. ಹಾಗಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನ ಇಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಸದೇ ಆ ಜನಕ್ಕೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಲ್ಲ.. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳಿತು..' ಜಂಪಯ್ಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದಾಗ ಮಳೆಯ ತೀವ್ರತೆ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಮಂದುವರೆಯಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು.

ಸೇತುವೆಯ ತನಕ ನಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಜ್ಜರಕಾಡಿನ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತಿತ್ತು.

'ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹೋಗಿ ಬರೋಣ..' ಎಂದು ಸೇತುವೆಯ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿದರು. ವಾಹನಗಳು ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು. ಮಳೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದೇ ಸಮನೇ ಆಕಾಶ ಹರಿದು ಹೋದಂತೆ ಸುರಿಯತೊಡಗಿತ್ತು. ಕೆಳಗಿಳಿದು ಹೋಗಲೂ ಆಗದೇ, ಕಾರಗದ್ದೆಯ ಕಡೆಗೆ ವಾಹನಗಳೂ ಇಲ್ಲದೇ ನಿಂತಲ್ಲೇ ಅಸಹಾಯಕತೆಯಿಂದ ಪರದಾಡಿದರು. ಜಂಪಯ್ಯ ಕಣ್ಣೀರಿಟ್ಟ. 'ಇದೆಂಥ ಪರೀಕ್ಷೆ..? ದೇವ್ರು ಇಷ್ಟೊಂದು ಅಸಹಾಯಕತೆ ಕೊಡಬಾರದು.. ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗೋದೀಗ..? ಏನು ಮಾಡುವುದು..? ನಡು ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಂತಾಗಿದೆ..'

ಒಂದು ತಾಸು ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಳೆ ಬೇಸತ್ತು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಸುರಿಯುತ್ತಿತ್ತು.

ಒಂದು ತಾಸಿನ ನಂತರ ಪತ್ರಿಕಾ ವಾಹನವೊಂದು ಬಂದಿತು. ಅದರ ನಿರ್ವಾಹಕ, 'ಎಲ್ರಿಗೂ ಆಗಲ್ಲ.. ಎರಡು ಜನ ಕೂರ ಬಹುದಷ್ಟೇ..' ಎಂದ. ಜಂಪಯ್ಯ ಮತ್ತು ಕಾಯ ವಾಹನ ಏರಿದರು.

ಒಂದು ತಾಸಿನ ಪ್ರಯಾಣದ ಬಳಿಕ ಕಾರಗದ್ದೆ ತಲುಪಿದವರು ಅನಂತಯ್ಯನ ತೋಟದ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯ ತೊಡಗಿದರು.